

© Ministry of Justice of the Czech Republic, www.justice.cz. [Translation already published on the official website of the Ministry of Justice of the Czech Republic.] Permission to re-publish this translation has been granted by the Ministry of Justice of the Czech Republic for the sole purpose of its inclusion in the Court's database HUDOC.

© Ministerstvo spravedlnosti České republiky, www.justice.cz. [Překlad již zveřejněný na oficiální webové stránce Ministerstva spravedlnosti České republiky.] Povolení k opětovnému zveřejnění tohoto překladu bylo uděleno Ministerstvem spravedlnosti České republiky pouze pro účely zařazení do databáze Soudu HUDOC.

RADA EVROPY
EVROPSKÝ SOUD PRO LIDSKÁ PRÁVA
BÝVALÁ DRUHÁ SEKCE

VĚC ŠIMONOVÁ proti ČESKÉ REPUBLICĚ

(stížnost č. 73516/01)

ROZSUDEK

ŠTRASBURK

18. července 2006

Tento rozsudek nabude právní moci za podmínek stanovených v článku 44 odst. 2 Úmluvy. Může být předmětem formálních úprav.

Pořízený překlad rozsudku do češtiny není překladem oficiálním.

Ve věci Šimonová proti České republice,

Evropský soud pro lidská práva (bývalá druhá sekce), zasedající v senátu ve složení

pánové J.-P. COSTA, *předseda*,

A. B. BAKA,

R. TÜRMEŇ,

K. JUNGWIERT,

M. UGREKHELIDZE,

paní D. JOČIENĚ,

pan D. POPOVIĆ, *soudci*,

a paní S. DOLLÉ, *tajemnice sekce*,

po poradě konané ve dnech 26. dubna 2005 a 27. června 2006,

vynesl tento rozsudek, který byl přijat uvedeného dne:

ŘÍZENÍ

1. Řízení bylo zahájeno stížností (č. 73516/01) směřující proti České republice, kterou dne 29. června 2001 podala Soudu občanka České republiky, paní Markéta Šimonová („stěžovatelka“), na základě článku 34 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod („Úmluva“).

2. Stěžovatelka je zastoupena paní H. Kundratovou, advokátkou zapsanou u České advokátní komory. Českou vládu („vláda“) zastupuje její zmocněnec, pan V. A. Schorm.

3. Stěžovatelka zejména tvrdí, že její věc nebyla projednána v přiměřené lhůtě.

4. Stížnost byla přidělena druhé sekci Soudu (článek 52 odst. 1 Jednacího řádu Soudu). V souladu s článkem 26 odst. 1 Jednacího řádu byl v rámci této sekce ustaven senát (článek 27 odst. 1 Úmluvy) k projednání případu.

5. Rozhodnutím ze dne 26. dubna 2005 Soud prohlásil stížnost za částečně přijatelnou.

6. Stěžovatelka i vláda předložily písemná stanoviska k věci samé (článek 59 odst. 1 Jednacího řádu).

7. Soud dne 1. dubna 2006 pozměnil složení svých sekcí (článek 25 odst. 1 Jednacího řádu). Tuto stížnost však nadále projednával senát bývalé druhé sekce ve složení, v jakém zasedala před výše uvedeným dnem.

SKUTKOVÝ STAV

I. OKOLNOSTI PŘÍPADU

8. Stěžovatelka se narodila v roce 1958, bydliště má v Praze.

9. Dne 1. dubna 1992 zemřel otec stěžovatelky. Ta po něm zdědila majetek, který její otec získal v restituci. Byl jí vydán i další majetek, jehož restituce se její otec domáhal.

10. Návrhem ze dne 20. dubna 1995, který byl dne 13. října 1995 doplněn a následně dne 20. února 1996 změněn, zahájil F. B. proti stěžovatelce řízení o vydání poloviny veškerého předmětného majetku.

11. První ústní jednání ve věci, které bylo nařízeno na 2. února 1996, bylo na žádost F. B. odročeno na 15. března 1996. Posledně uvedeného data bylo jednání odročeno za účelem doplnění dokazování.

12. Dne 9. února 1996 vydal Okresní soud v Nymburce usnesení, kterým řízení v části zastavil, jelikož F. B. vzal svůj návrh částečně zpět.

13. Dne 1. dubna 1996 podal F. B. návrh na rozšíření své žaloby a na vydání předběžného opatření, kterému soud dne 6. června 1996 vyhověl.

14. Jednání nařízené na 19. července 1996 bylo odročeno nejprve na 16. srpna 1996 z důvodu dovolené F. B. a poté na 5. září 1996 z důvodu dovolené stěžovatelky.

15. Rozsudkem ze dne 6. září 1996 uložil soud stěžovateli povinnost vydat F. B. polovinu všech sporných nemovitostí.

Ve dnech 25. března a 28. srpna 1997 byl tento rozsudek doplněn o další dvě rozhodnutí téhož soudu, která se týkala zbývajících částí návrhu F. B. a soudního poplatku.

16. Dne 31. října 1996 podala stěžovatelka odvolání a dne 19. listopadu 1996 se k tomuto odvolání vyjádřil F. B.

17. Dne 11. září 1997 sdělil právní zástupce F. B. soudu, že jeho klient dne 10. srpna 1997 zemřel. Dne 2. února 1998 předložil soudu plné moci jeho právních nástupců, T. B. a G. B., kteří vyjádřili přání pokračovat v řízení.

18. Krajský soud v Praze dne 24. června 1998 napadený rozsudek změnil. Dospěl totiž k názoru, že stěžovatelka není povinna vydat majetek, který zdědila po svém otci, a uložil jí povinnost vydat právním nástupcům F. B. čtvrtinu požadovaných nemovitostí a v ostatním návrh zamítl.

19. Dne 24. září 1998 podali T. B. a G. B. dovolání proti části rozsudku týkající se majetku, který stěžovatelka zdědila. Soud dne 9. listopadu 1998 obdržel vyjádření stěžovatelky a dne 18. listopadu 1998 pak byl spis předložen Nejvyššímu soudu.

20. Nejvyšší soud dne 16. února 2000 zrušil napadenou část rozsudku a vrátil věc krajskému soudu s tím, že v rámci vydání majetku, jež bylo v projednávané věci požadováno, má stěžovatelka, jakožto univerzální dědic po oprávněné osobě, tytéž povinnosti, jaké by měl její otec.

21. Krajský soud, vázán právním názorem Nejvyššího soudu, dne 17. května 2000 „změnil“ rozsudek ze dne 6. září 1996, přičemž rozhodl, že stěžovatelka je povinna vydat každému z právních nástupců F. B. čtvrtinu nárokovaného majetku.

22. Dne 31. července 2000 napadla stěžovatelka rozsudek ze dne 17. května 2000 ústavní stížností, v níž uvedla, že došlo k porušení jejího práva na pokojné užívání majetku.

23. Ústavní soud dne 10. ledna 2001 výše uvedenou ústavní stížnost (zaregistrovanou pod sp. zn. II. ÚS 457/2000) odmítl, jelikož stěžovatelka nepodala dovolání, a nevyčerpala tak všechny procesní prostředky.

24. Dne 9. dubna 2001 vydal krajský soud rozhodnutí o opravě chyby v datu, jíž se dopustil ve svém rozsudku ze dne 17. května 2000. Zamítl však návrh stěžovatelky na opravu výroku rozsudku v tom smyslu, že rozsudek soudu prvního stupně „se potvrzuje“.

25. Dne 18. května 2001 podala stěžovatelka dovolání proti rozsudku ze dne 17. května 2000 ve znění ze dne 9. dubna 2001, aby tak splnila podmínku vyčerpání všech procesních prostředků v souladu s rozhodnutím Ústavního soudu. Zároveň tento rozsudek napadla novou ústavní stížností.

26. Dne 10. července 2001 Ústavní soud přerušil řízení (sp. zn. II. ÚS 313/01) o druhé ústavní stížnosti stěžovatelky do doby, než bude rozhodnuto v dovolacím řízení.

27. Okresní soud dne 18. července 2001 toto dovolání odmítl jako opožděné s odůvodněním, že příslušnou lhůtu nelze počítat od vydání rozhodnutí ze dne 9. dubna 2001, neboť tímto rozhodnutím nedošlo k opravě výroku ani označení účastníků řízení.

28. Dne 16. srpna 2001 podala stěžovatelka proti tomuto rozhodnutí odvolání, ve kterém tvrdila, že dvouměsíční lhůta stanovená pro podání dovolání byla dodržena.

29. Krajský soud dne 20. září 2001 rozhodnutí ze dne 18. července 2001 zrušil s odůvodněním, že o dovolání může rozhodnout pouze Nejvyšší soud.

Dne 16. listopadu 2001 byl spis postoupen Nejvyššímu soudu.

30. Dne 11. března 2003 rozhodl Ústavní soud o pokračování v řízení o druhé ústavní stížnosti podané stěžovatelkou (které bylo přerušeno dne 10. července 2001) a prohlásil tuto stížnost za nepřijatelnou pro nevyčerpání všech procesních prostředků. Ústavní soud uvedl, že v souladu s nedávnou změnou jeho rozhodovací praxe může být ústavní stížnost považována za přípustnou až po rozhodnutí o dovolání.

31. Nejvyšší soud dne 26. června 2003 vyslovil nepřipustnost dovolání stěžovatelky. Nejvyšší soud předně uvedl, že napadený rozsudek nabyl právní moci již dne 28. června 2000 a že formální oprava provedená dne 9. dubna 2001 na tuto skutečnost nemá vliv. Dále pak Nejvyšší soud v zájmu maximální ochrany procesích práv stěžovatelky poznamenal, že rozsudkem ze dne 17. května 2000 byl ve skutečnosti potvrzen rozsudek vydaný v prvním stupni, a neshledal žádný jiný důvod pro vyslovení přípustnosti dovolání.

32. Dne 26. září 2003 právní zástupkyně stěžovatelky uvědomila Ústavní soud o výsledku dovolacího řízení.

33. Dne 27. února 2004 zaslal Ústavní soud právní zástupkyni stěžovatelky dopis (pod novou sp. zn. III. ÚS 453/03), v němž ji vyzval k odstranění formálních vad podání učiněného dne 26. září 2003, zejména k připojení plné moci a k upřesnění adresy stěžovatelky.

34. Dne 10. března 2004 právní zástupkyně stěžovatelky této výzvě vyhověla, předložila shrnutí dosavadního průběhu řízení a požádala Ústavní soud, aby rozhodl ve věci samé.

35. Dne 5. srpna 2004 Ústavní soud tuto novou stížnost odmítl pro zjevnou neopodstatněnost.

PRÁVNÍ POSOUZENÍ

I. K TVRZENÉMU PORUŠENÍ ČLÁNKU 6 ODS. 1 ÚMLUVY

36. Stěžovatelka tvrdí, že délka řízení byla v rozporu se zásadou „přiměřené lhůty“ ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy, který zní:

„Každý má právo na to, aby jeho záležitost byla (...) v přiměřené lhůtě projednána (...) soudem (...), který rozhodne o jeho občanských právech nebo závazcích (...)“

A. Relevantní období

37. Vláda tvrdí, že relevantní období začalo až dne 13. října 1995, kdy F. B. opravil a upřesnil svůj návrh ze dne 20. dubna 1995. Jeho původní návrh podaný posledně uvedeného data byl soudem shledán neurčitým a jako takový nemohl mít vliv na právní postavení stěžovatelky.

Vláda podpůrně tvrdí, že průtahy na samém počátku řízení způsobil F. B.

38. Stěžovatelka se k tomuto bodu nevyjadřuje.

39. Soud podotýká, že vzhledem k nedostatku přesnějších informací ze strany stěžovatelky není možné s určitostí stanovit datum, od kterého byla stěžovatelka žalobou F. B. dotčena. Za tohoto stavu a vzhledem ke krátké době, jaká uplynula mezi oběma výše uvedenými daty, považuje Soud za počátek relevantního období den navrhovaný vládou, tedy 13. říjen 1995.

Předmětné řízení skončilo rozhodnutím Ústavního soudu ze dne 5. srpna 2004, a trvalo tedy osm let a téměř deset měsíců na čtyřech stupních soudní soustavy, přičemž soudy všech stupňů rozhodovaly opakovaně.

B. O dodržení článku 6 odst. 1 Úmluvy

40. Vláda podotýká, že věc byla po právní stránce do jisté míry složitá, což si vyžádalo sjednocení právních názorů prostřednictvím Nejvyššího soudu. Vláda tvrdí, že stěžovatelka k délce řízení nepřispěla, a poukazuje naopak na jisté skutečnosti, které lze přičíst žalující straně (trvalý pobyt v Kanadě, několikeré změny žaloby, odročení ústních jednání nařízených na 2. února a 19. července 1996, úmrtí F. B.).

Co se týče postupu vnitrostátních orgánů, vláda se domnívá, že soudy nižších stupňů jednaly s potřebnou rychlostí a že Nejvyšší soud rozhodoval ve lhůtách přiměřených k počtu případů, které mu byly předloženy k projednání. Dovolání, které stěžovatelka podala proti usnesení ze dne 9. dubna 2001, navíc zjevně nemělo naději na úspěch. Vláda nicméně připouští, že průběh řízení před Ústavním soudem může vzbuzovat jisté rozpaky, a ponechává posouzení délky trvání tohoto řízení a tedy i celkové délky řízení na uvážení Soudu.

41. Stěžovatelka má za to, že soud nezabránil žalobci v záměrném prodlužování řízení a že právnímu zástupci F. B. trvalo příliš dlouho, než soudu předložil úmrtní list svého klienta a plné moci jeho právních nástupců. Dále tvrdí, že průtahy způsobené nutností doplnit rozsudek ze dne 6. září 1996 byly zcela zapříčiněny pochybením okresního soudu. Doba, po kterou byly projednávány prostředky nápravy podané Nejvyššímu soudu a Ústavnímu soudu, byla navíc podle stěžovatelky zjevně nepřiměřená zejména vzhledem k tomu, že všechny tři ústavní stížnosti měly shodný předmět. Stěžovatelka konečně zdůrazňuje, že vzhledem k právní nejistotě ohledně vlastnictví předmětného majetku pro ni mělo řízení značný význam.

42. Soud připomíná, že přiměřenost délky řízení se posuzuje podle okolností daného případu a s ohledem na kritéria vyvozená z jeho vlastní judikatury, jimiž jsou zejména složitost věci, chování stěžovatele a příslušných orgánů jakož i význam řízení pro dotyčné osoby {viz z mnoha dalších *Frylender proti Francii* [velký senát], č. 30979/96, § 43, ESLP 2000-VII; *Hartman proti České republice*, č. 53341/99, § 73, ESLP 2003-VII (výňatky)}.

43. Soud se již mnohokrát zabýval případy, v nichž byly nastoleny obdobné otázky jako v projednávaném případě a v nichž dospěl k závěru o porušení článku 6 odst. 1 (viz z mnoha dalších *Hartman*, viz výše; *Konečný proti České republice*, č. 47269/99, 64656/01 a 65002/01, 26. říjen 2004; *Karasová proti České republice*, č. 71545/01, 30. listopad 2004).

40. Na základě posouzení všech předložených podkladů se Soud domnívá, že v daném případě nelze než učinit tentýž závěr. Soud sice připouští, že doba osmi let a téměř deseti měsíců pro čtyři stupně soudní soustavy se na první pohled nejeví jako nepřiměřená, a to tím spíše, že věc vykazovala jistou míru složitosti, zdůrazňuje však, že na jedné straně není možné stěžovatelce vytýkat podíl na průtazích v řízení a že na druhé straně lze mít výhrady k postupu národních soudů. Je totiž třeba souhlasit s argumentem stěžovatelky, že potřeba doplnit rozsudek ze dne 6. září 1996 (viz § 15 výše) svědčí o nedostatku náležité péče ze strany okresního soudu. Soud rovněž konstatuje, že o odvolání podaném proti zmíněnému rozsudku bylo rozhodnuto teprve dne 24. června 1998 a že dvakrát uběhla značná doba mezi předáním spisu Nejvyššímu soudu (viz § 19 a 29 výše) a rozhodnutím tohoto soudu o dovolání stěžovatelky (viz § 20 a 31 výše). Konečně je třeba poznamenat, že od roku 2000 byl průběh řízení pozna-

menán obtížemi při posuzování dovolání a ústavní stížnosti, které byly podány současně. Vzhledem k tomu, že tyto obtíže byly zapříčiněny nejasnostmi v příslušné právní úpravě (viz zejména *Zvolský a Zvolská proti České republice*, č. 46129/99, ESLP 2002-IX; *Vodárenská akciová společnost, a.s. proti České republice*, č. 73577/01, 24. únor 2004), nemohou být tyto průtahy přičítány stěžovateli. Soud v této souvislosti připomíná, že smluvním státům přísluší uspořádat své soudní systémy tak, aby soudy mohly zaručit každému právo na vydání konečného rozhodnutí ve sporech o jeho občanských právech nebo závazcích v přiměřené lhůtě (*Gozalvo proti Francii*, č. 38894/97, § 27, 9. listopad 1999).

45. Z toho vyplývá, že z důvodu nepřiměřené délky předmětného řízení byl porušen článek 6 odst. 1 Úmluvy.

II. K OSTATNÍM TVRZENÝM PORUŠENÍM

46. Ve svém stanovisku ze dne 14. června 2005 stěžovatelka napadá rozhodnutí Soudu ze dne 26. dubna 2005, kterým byly námitky týkající se nespravedlivosti řízení, porušení práva na přístup k soudu a práva na pokojné užívání majetku prohlášeny za nepřijatelné, a žádá Soud, aby rozhodl, že tato její práva byla porušena.

47. Soud připomíná, že rozsah věci byl vymezen rozhodnutím o přijatelnosti. Z toho plyne, že není příslušný k projednání výše uvedených námitek, neboť tyto se nacházejí mimo rámec, který byl vymezen rozhodnutím o přijatelnosti předmětné věci (viz obdobně *Bulena proti České republice*, č. 57567/00, § 37, 20. duben 2004).

III. K POUŽITÍ ČLÁNKU 41 ÚMLUVY

48. Článek 41 Úmluvy stanoví:

„Jestliže Soud prohlásí, že byla porušena Úmluva nebo její protokoly, a jestliže vnitrostátní právo zúčastněné Vysoké smluvní strany umožňuje jen částečné odstranění důsledků tohoto porušení, Soud přizná v případě potřeby poškozené straně spravedlivé zadostiučinění.“

A. Újma

49. Vedle nároků na spravedlivé zadostiučinění týkajících se námitek, které byly prohlášeny za nepřijatelné, požaduje stěžovatelka 1 000 000 Kč, tedy přibližně 35 416 €, z titulu morální újmy způsobené nesplněním požadavků na spravedlivost a na přiměřenou délku řízení ve smyslu článku 6 odst. 1 Úmluvy.

55. Vláda uvádí, že námitka týkající se údajné nespravedlivosti řízení byla prohlášena za nepřijatelnou a že požadovaná částka je nepřiměřeně vysoká.

56. Vzhledem k tomu, že stěžovatelka utrpěla jistou morální újmu způsobenou délkou řízení a že průtahy v tomto řízení byly zapříčiněny zejména vnitrostátními soudy, přiznává Soud z tohoto titulu stěžovateli částku 2 000 €.

B. Náklady řízení

52. Stěžovatelka požaduje částku 70 658 Kč (2 502 €) z titulu náhrady nákladů vynaložených v řízení před vnitrostátními soudy a v řízení před Soudem.

53. Vláda připomíná, že v projednávané věci lze za náklady vynaložené ve snaze zabránit porušení Úmluvy a takové porušení napravit považovat pouze náklady související s řízením před Soudem, neboť mezi náklady řízení vynaloženými před vnitrostátními soudy a údajným porušením práva na přiměřenou délku řízení není dána příčinná souvislost. Vláda se

domnívá, že částka 250 € by byla dostačující vzhledem k tomu, že stěžovatelka u Soudu dosáhla pouze částečného úspěchu.

54. Z dokumentů předložených stěžovatelkou dle názoru Soudu vyplývá, že náklady na její právní zastoupení před Soudem dosahují částky přibližně 1 000 €. Vzhledem k tomu, že část stížnosti byla prohlášena za nepřijatelnou, považuje Soud za přiměřené přiznat stěžovatelce z tohoto titulu částku 800 €.

C. Úrok z prodlení

55. Soud považuje za vhodné, aby se úrok z prodlení zakládal na úrokové sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky, zvýšené o tři procentní body.

Z TĚCHTO DŮVODŮ SOUD JEDNOMYSLNĚ

1. *rozhoduje*, že došlo k porušení článku 6 odst. 1 Úmluvy;
2. *rozhoduje*, že není příslušný k projednání ostatních námitek stěžovatelky;
3. *rozhoduje*,
 - a) že žalovaný stát má stěžovatelce zaplatit ve lhůtě tři měsíců ode dne, kdy rozsudek podle článku 44 odst. 2 Úmluvy nabude právní moci, z titulu morální újmy částku 2 000 € (dva tisíce eur), z titulu nákladů řízení 800 € (osm set eur) a dále případnou částku daně; tyto částky budou převedeny na národní měnu žalovaného státu podle kursu platného ke dni zaplacení;
 - b) že od uplynutí výše uvedené lhůty až do zaplacení budou stanovené částky navyšovány o prostý úrok se sazbou rovnající se sazbě marginální zápůjční facility Evropské centrální banky platné v tomto období, zvýšené o tři procentní body;
4. *zamítá* v ostatním návrh na přiznání spravedlivého zadostiučinění.

Vyhotoveno ve francouzském jazyce a sděleno písemně dne 18. července 2006 v souladu se článkem 77 odst. 2 a 3 Jednacího řádu Soudu.

S. DOLLÉ
tajemnice

J.-P. COSTA
předseda